

16 Martii. imod nedlægges og affkaffes. (Som Magistraten og de 16 Mand holdt for at være til Bøens Fordeel). (r)

17 Martii. Canc. Skriv. (til Biskopperne i Danmark og Norge), ang. at de Attester, som Præsterne efter Rescr. af 5te Maii 1741 skal give dem, der søge Bevilgn. til Egtestab i forbudne Led, ei behøve at melde om andet, end alene om, at Personerne have været til Confirmation og Alters; ei heller er fornøden, dertil at bruge stemplet Papiir; men de skulle af Præsterne paa Forlangende, og uden nogen Slags Udgiwt eller Bekostning for Vedkommende, udkædes. (s)

19 Martii. Rescr. (til Chefkerne for Livgarderne og de gevorbne Regimentter), ang. at herefter ingen af de ved Divisionerne staaende Mandskab maa til Livgarderne eller de gevorbne Regimentter overlades, ei heller ved samme (naar endog deres Capitulations Tid maatte være udløben, og de fra Divisionerne afgangne) i Tjeneste antages, efterdi saadanne, naar de igjen ville antage Tjeneste, have at melde sig hos de Compagnier, hvorved de forhen vare engagerede; uden saa er, at, i sidste Tilfælde, bemeldte Matroser ved en fuldstændig Attest fra den Søe-Officer, ved hvis Compagnie de forhen have staaet, kunne gjøre beviistlig, at han har begivet sig alle til dem havende Prætenstioner. (t)

30 Martii. Rescr. (til Stiftsbefalingsmændene og Biskopperne i Danmark, ogsaa at meddele Ammændene Gjenpart, samt Notis til Missions-Collegium), ang. Skoleholderes Antagelse paa Landet. (u)

Gr. Kongen er kommen i Erfaring, at nogle Kirke-Patroner skal ville tilholde sig Rettighed, at indsatte Skoleholdere, hvor

(r) See Rescr. 11 Maii 1743. P. 8. S. 4. og 29 Febr. 1776, samt Prom. 24 April 1784.

(s) See Forord. 14 Decbr. 1775.

(t) Efr. Søe-Art. 29 Jultii 1756, S. 329.

(u) See Rescr. 21 Novbr. 1766 og 31 Martii 1769.

30 Martii. hvor de intet Hartform eie i Sognet, endstjont de ikke enten have contribuereet noget til Skolens Bæmning, ei heller her, efter contribuere til Skoleholderens aarlige Løn, tagende dertil Fundament af Forordn. under 23de Jan. 1739, som giver Patronen, naar han er tillige største Lodseier, ene Rettighed til at antage Skoleholdere, og, naar han intet Bøndergods eier i Sognet, da at alternere med de andre Lodseiere. Men, da ovenbemeldte Skoleforordning ved senere Aarordning er modereret og odelligere expliceret, i Henseende til de store Befolkninger, Skolevæsenet derafter vilde have udtrævet, saa ere vel Kirkerne blevne befriede for Udgiwt til Skolerne; men derimod er ikke noget Nyt bleven determineret, angaaende Skoleholderes Antagelse, saasom den sidste Anordning clausuleres saaledes, at den forhen udbaanne Skoleforordning skulde blive et bestandig Bæsis og Reglement for Skoler holdet i Danmark, saavidt den ikke ved den senere Anordning var bleven modereret eller forandret. Men, som det Fundament, paa hvilket Kirke-Patronerne vare bevilgede Rettighed at antage Skoleholdere, bestod deraf, at Kirkerne den Tid skulde contribuere af deres Tiender til Skolernes Bæmning og Lærernes Løn, hvilket nu ikke raere eksisterer, da det er paalagt Proprietarierne, som Lodseiere i Sognene, at anlægge og besøfte saa mange Skoler, som efter Stedernes Situation udtræves, til Ungdommens Nytte, hvorefter de ogsaa alene have concurreret med hinanden til Skolevæsenets Indretning, og imellem sig selv inphvedes reparere og ligne de Befolkninger, som udtræves til Skolernes Bæmning og Skoleholderens aarlige Underholdning, uden at Kirke-Tienderne dertil noget videre contribuere, end de tilforn til Altarslysene anvendte Penge; hvortil ogsaa kommer dette, at mange Proprietarier paa egen Befolkning have indrettet Skoler paa deres Gods, uden noget Slaas fremmed Tilskud enten dertil at begjere eller nyde: saa ere Omstændighederne derved merkelig forandrede; og eragtes det saaledes ikke billigt, om den ene skulde bygge Skolen, og underholde Skoleholderen, og en anden have Frihed at antage Personen, og at indlætte hvem han godt synes, endstjont han intet contribuere, enten til det ene eller det andet; da det og derafsøden er ganske stridende imod den seneste Anordnings rette Mening og Hiemterke, som utvørlig melde, at Proprietarier, som selv vil indrette Skoler paa deres Gods, skal i alle Maader lempes, og dertil have aldeles fri Hænder. Da, siden det fornemmes, at begge Parter i saadanne forekommende Tilfælde beraabe sig paa Forordningerne: saa er funden for godt, at derudinden deslige Disputer saaledes skal forholdes:

Proprietarier, som have bygget Skoler, der har kostet dem over 300 Rdlr., saaledes at de ere grundmurede, eller i Binding, og murede med Steentag, eller ogsaa de Proprietarier, som ordinaire Skoler

30 Martii. alene have funderet, og underholde paa deres Gods, uden at Lodseierne i Skole-Distriktet noget dertil contribuere, og uden at Kirke-Tierne contribuere andet dertil end de saakaldte Lyspenge, skal ene være berettiget til, Skoleholderne at antage, uden Henseende til hvis den første Skoleforordning af 23de Jan. 1739 derom anderledes determinerer: men, naar flere Lodseiere i Skole-Distriktet concurrere til ordinære Skolers Anlægning og Underholdning, da skal den største Lodseier kalde først, og siden enhver af de andre, ligesom de eie Hartkorn til, indtil den inclusive, som eier 32 Tønder Hartkorn; dog vil Kongen derhos, at, efterdi den største Lodseier maa gjøre det største Udlag til Skolevæsenets Bestyrelse, saa skal saadan Orden hrrudi iagttages, at den, som eier det Hartkorn, der giver Rettighed til, at vocere Skoleholderne to, tre eller flere Fold, skal være berettiget til, at kalde ligesaa mange gange efter hinanden, førend Vocationsretten til nogle af de mindre Lodseiere kan komme: dog skal Kirkepatronens Rettighed til at vocere Degn, endstjont samme Person bliver tillige Skoleholder i Sognet, forblive ham udi alt dette i alle Maader usørkrænket: Sognepræstens Forslag skal ikke finde Sted, til Skoleholderes Antagelse, uden i Tilfælde at Proprietarierne ikke kunne vide nogen dertil bequemme Personer at ubfinde; hvorved Proprietarierne, som herved erholde den Ret og Frihed, dem efter Willighed og Sagens Natur tilkommer, skal derimod lade sig være angelegen, ikke at antage uden saadanne Personer, som ere af et ustraffeligt Liv og Levnet, og selv forstaae deres Christendoms Grundvold, kan læse og nogensledes skrive, og ere bequemme til at undervise andre derudi, hvorom de bør forsynes med Sognepræstens Attest, som dem gratis og paa et Papiir skal meddeles, førend de Skoleholderet tiltræde: og, saastremt Sogne-

Sognepræsten skulde formene sig besvret, at vrage 30 Martii. Personen, da bør det indkomme for Provsten, naar det angaaer Lærdommen, og hvis det ikke der bliver afgjort, da for Biskopen, med hvis Decision Vedkommende bør acquiescere; men, naar det angaaer Personens Liv og Levnet, eller andre udvortes Omstændigheder, da skal det paa lige Maade afgjøres for Amtmanden eller Stiftbefalingsmanden.

Rescr. (til Indquarterings-Commissionen, og Notits 30 Martii. til Magistraten i Kjøbenhavn) (v), ang. at Underfogdernes, Rodemesternes, Brandfolkernes og Stadsconducteurs Portioner af Indquarteringen skal for det halve Aar til afvigte Vaaske og fremdeles, til nærmere Ordre erholdes, transporteret til Lygte- og Sprøitefattens Vaabud, som repareret paa hele Byen, isteden for, at bemeldte Portioner hidindtil have været alene de usrie Grunde til Byrde. (Maa det den ene Indvaaner i Kjøbenhavn derudi kunde have Lighed med den anden). (x)

Rescr. (til Greve Danneskjold-Samsø, som 30 Martii. Intendant de Marine (y), ang. Havne-Commissionen, Havnemester-Tjenesterne og Havnesfogder i Kjøbenhavn. (z)

Den af Kongen anordnede Havne-Commission skal efterdags bestaae af følgende Tilforordnede, nemlig Greven sam Intendant de Marine, Holmens Chef, een af Hofbygmesterne, som Kongen dertil vil beordre, Politimesteren, og 2 af de ved Holmen staaende Equipagemestere, som herefter skal forrette Havnemesters

U 5

(v) See Rescr. 13 April 1742.

(x) See Rescr. 12 Octobr. 1742, S. S. 5, 6, 7.

(y) See Rescr. 6 April 1742.

(z) Eft. Forordn. 11 Martii 1746, Skriv. 4 og 11 Nov. 1747, samt Rescr. 29 Maiti 1761.